

Plan mot kränkande behandling, trakasserier och diskriminering, VASASKOLAN

Beslutad av utbildningsnämnd. 2019-09-16/§ 109: Plan
Diarienummer: UTB/2019:169
Dokumentansvarig nämnd: Utbildningsnämnden
Dokumentansvarig tjänsteperson: (roll): Utbildningsstrateg

Vision Policy Strategi Plan Riktlinje

Innehåll

1. Sammanfattning.....	3
2. Inledning.....	3
3. Plan för Vasaskolan läsåret 2021/2022.....	4
Trivsel- och trygghetsskapande insatser.....	4
Vasaskolans främjande arbete.....	4
Samverkan med anställda och barn/elever kring utarbetandet av planen.....	5
Vasaskolan.....	5
Uppföljning av målen från föregående läsår.....	6
Vasaskolan.....	6
Kartläggning av risker avseende kränkande behandling, trakasserier och diskriminering.....	8
Vasaskolans kartlägningsarbete.....	8
Analys av kartläggningen.....	9
Vasaskolans analys av kartläggningen.....	9
Aktiva åtgärder för att undvika kränkande behandling, trakasserier och diskriminering samt mål för arbetet.....	9
Vasaskolans mål 2021/2022.....	9
Anmälningrutiner när misstänkt kränkning, trakasserier eller diskriminering skett.....	11
Utredning av misstänkt kränkande behandling och diskriminering.....	12
4. Ansvar och uppföljning.....	13
Ansvarsförhållanden.....	13
Uppföljning.....	13

1. Sammanfattning

Barn och elever ska skyddas mot både kränkande behandling, trakasserier och diskriminering. Arbetet har sin utgångspunkt i denna förvaltningsövergripande plan, som också fungerar som en mall där respektive förskola/skola fyller i vissa delar som är specifika för den egna verksamheten.

2. Inledning

Bestämmelser om åtgärder mot diskriminering och trakasserier finns i diskrimineringslagen. Denna plans innehåll bygger på den vägledning om hur arbetet bör ske utifrån [skrivningar på diskrimineringsombudsmannens webbplats](#).

Alla verksamheter som regleras i skollagen är skyldiga att vidta åtgärder för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Dessa bestämmelser finns i skollagens sjätte kapitel. Denna plans innehåll bygger på den vägledning om hur arbetet bör ske som finns på [skolverkets webbplats](#).

Planen ska uppdateras varje år, senast den 15 oktober för innevarande läsår.

Första delen av planen handlar om hur förskolor och skolor jobbar, vilka mål och insatser de arbetar med under året. Det beskrivs också hur man har kommit fram till vilka ämnen som är aktuella för just den förskolan eller skolan under innevarande läsår, samt information om hur anmälan och utredning av misstänkta kränkningar går till. Den andra delen består av bilagor som främst riktar sig till personal.

3. Plan för Vasaskolan läsåret 2021/2022

Trivsel- och trygghetsskapande insatser

I skolan och förskolan görs många åtgärder och insatser för att öka trivsel och trygghet och allas lika möjligheter och därmed också minska risk för framtida kränkningar, trakasserier och diskriminering. Det är viktigt att arbeta för att barn, elever, vårdnadshavare och personal återkommande får möjlighet att reflektera kring normer, värderingar och relationer. Arbetet mot kränkande behandling, trakasserier och diskriminering ska präglva valet av arbetsformer, aktiviteter, läromedel och annan utrustning.

Trivsel- och trygghetsskapande insatser kan t ex vara värdegrunds- och temadagar, elevrådsarbete, trivselskapande arbete i klass, hur gruppindelningar och placeringar görs, trygghetsskapande rast-/ uteaktiviteter, schemaläggning, insatser som förbättrar arbetsmiljön, färgkodningar av olika slag, hälsosamtalen, trygghetsteamens arbete, genomgång av läromedel mm

Vasaskolans främjande arbete

- Höstterminen inleds med trivselskapande arbete i varje klass med syfte att främja gemenskap och trygghet.
- Temadagar och friluftsdagar sker skolövergripande under hela läsåret med syfte att stärka sammanhållning och trivsel mellan elever. Teman är årstidsanknutna med grund i rörelsetemat. Värdegrund som t ex olikheter, vänskap, respekt är en given del.
- Faddergrupper och vänskapsträffar med årskursöverskridande aktiviteter.
- Ordningsregler som är kända för alla elever och all personal.
- Skolövergripande trivselregler som ska följas av alla. Vårdnadshavare tar del av dessa.
- Aktiva och närvarande vuxna som fokuserar på att varje elev ska bli sedd och hanterar konflikter omedelbart.
- Schemalagda rastvakter och hög personaltäthet ute på rasterna samt innan skoldagen börjar. Rastvakternas uppgift är att röra sig där barnen leker och i skolkorridorer. Barn i behov av särskilt stöd ges även detta på raster och under övergångar mellan rast och lektion.
- Styrda rastaktiviteter för att främja leken och uppmuntra till sociala kontakter.
- Fasta platser i omklädningsrum, matsal och gympasal.
- God vuxennärvaro av klasslärare och arbetslagslärare i matsal och matkö.
- Tät kommunikation mellan skola och fritids.

- Klassläraren har det övergripande ansvaret för det förebyggande trygghetsarbetet i sin elevgrupp genom att kontinuerligt arbeta i klasserna med övningar som främjar det sociala samspelet. Motsvarande ansvar under fritidsverksamheten har personalen i respektive grupp.
 - I arbetet ingår:
 - Klassråd varje månad med en stående fråga om trygghet
 - Att hålla en levande diskussion om värderingar och förhållningssätt till varandra.
 - Värderingsövningar
 - Aktiv konfliktlösning
- Bildstödsmarkerade lokaler samt schema med bildstöd på tavlan i alla klassrum.
- Arbeta i mindre grupper när det finns möjlighet.
- Avslappningsövningar och massage. Arbeta med "röris", rörelseintegrerad aktivitet i någon form under skoldagen.
- Elevråd där trivsel, trygghet och klimat på skolan diskuteras.
- Kontinuerlig dialog mellan hem och skola genom regelbundna utvecklingssamtal, föräldraråd, föräldramöten.
- En aktiv trygghetsgrupp med representanter från olika arbetslag för ett gemensamt arbete med trygghet.

Samverkan med anställda och barn/elever kring utarbetandet av planen

I arbetet mot kränkning, trakasserier och diskriminering ska samverkan ske med anställda i verksamhet och det ska framgå hur barn/elever involveras i arbetet. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Planen ska vara känd av alla berörda, både personal, barn/elever och vårdnadshavare.

Vasaskolan

Planen är framtagen utifrån skolverkets riktlinjer tillsammans med elever och skolpersonal. På Vasaskolan revideras planen årligen vid slutet av läsåret genom att personalen utvärderar föregående läsår samt formulerar nya mål för kommande läsår. Målen utgår från observationer i vardagen, diskussioner i arbetslagen, resultat av trygghetsenkät, hälsosamtal och trygghetsvandring. Elevernas involveras också genom klassråd och elevråd.

Genomgång av planen i samtliga klasser görs under första delen av höstterminen med hjälp av film, rollspel och samtal. Ansvariga för detta är skolans trygghetsgrupp. Rektorerne står som ytterst ansvariga för planen.

Uppföljning av målen från föregående läsår

Vasaskolan

Mål	Behovsområde	Åtgärder	Ansvariga	Uppföljning/Resultat
<p>Trygga raster</p> <p><i>Samtliga elevmiljöer</i></p>	En del elever uppehåller sig i korridorerna under rasterna	Rastvakter cirkulerar i alla elevers miljöer, även inne i skolans korridorer och vid toaletterna.	Rastvakter, Lärare	<p>Fler elever blir synliga på raster vilket har möjliggjort att konflikter förebyggs samt löses snabbare.</p> <p><i>Framåt:</i> tydliggörande vilka elever tillåts vara inne i skolan före skoldagens start.</p>
<p><i>Rastaktiviteter</i></p>	En del elever deltar inte på eget initiativ i leken. Saknas regelbundna och styrda rastaktiviteter.	Planerade och styrda rastaktiviteter, inkluderande för alla elevåldrar.	Rastvakter Fritidspedagoger	<p>Styrda rastaktiviteter har resulterat i ökat socialt samspel genom att fler elever deltagit i leken. Har genomförts 2 ggr/vecka under större delen av läsåret. Hindrats av restriktionerna utifrån pandemin och en del sjukfrånvaro i personalgruppen.</p> <p><i>Framåt:</i> ambitionen är att genomföra dagliga rastaktiviteter samt ha en tät rotation av rastvakter på hela skolgården.</p>
<p><i>Gemensamma raster</i></p>	Behov av gemensam tid då elever från samtliga klasser kan lära känna varandra genom lek.	Årskursuppdelade raster förutom en dag i veckan då rasten är gemensam.	Rastvakter, Fritidspedagoger	<p>Rasten på fredagar har under läsåret varit gemensam för alla årskurser. Konflikter har uppstått på grund av att många elever samsas på skolgården och delar alla leksaker och ytor.</p> <p><i>Framåt:</i> Fortsatt gemensam tid för alla</p>

				elever under en del av rast, styrda aktiviteter och tät vuxennärvaro i form av rastvakter.
Skoltrivsel och goda elevrelationer <i>Vuxenstöd för sammanhållen helhetssyn</i>	En del elever har behov av stöd på raster eller vid konflikthantering	Tät kommunikation mellan skola och fritids genom sms-grupper och rastmöten mellan fritids- och skolpersonal där händelser och behov kommuniceras.	Alla lärare, Fritidspedagoger	<p>Elever får stöd av vuxen att hantera olika situationer oavsett när dessa uppstått. Detta bidrar till en god helhetssyn av elevers aktuella behov.</p> <p><i>Framåt:</i> fortsatt god och tät kommunikation mellan skola och fritids.</p>
<i>Klassöverskridande arbete</i>	Behov av att främja elevers relationer mellan klasserna samt åldersblandat. En del yngre elever känner inte sig trygga med äldre elever.	Genomförande av temadagar och friluftsdagar.	Alla lärare, Fritidspedagoger	<p>Temadagar har under läsåret genomförts klassvist och på grund av pandemin ersatt vänskapsträffar och fadderklassträffar.</p> <p><i>Framåt:</i> fortsatta temadagar, friluftsdagar samt återuppta fadderklasser och vänskapsträffar när möjlighet till det finns.</p>
Trygga och tydliga övergångar	En del elever behöver stöd även i korridorerna på väg in/ut från rasterna, detta för att undvika oro och konfliktsituationer.	Fritidspedagogerna följer vissa elever in och lärarna tar emot utanför klassrummen.	Alla lärare, Fritidspedagoger	<p>Lugnare övergångar utifrån tydlighet och trygghet som förmedlas.</p> <p><i>Framåt:</i> fortsatt arbete på samma sätt.</p>
Trygghet i omklädningsrum och matsal	Oro och konflikter kan uppstå när det har varit upp till elever att själva välja sin plats i de olika situationerna.	Fasta platser i omklädningsrum, matsal och gympasal.	Alla lärare, Fritidspedagoger	<p>Detta har gynnat elevernas trygghet på skolan då eleverna vet var det ska sätta sig i matsalen, har sin plats i omklädningsrummet och även i gympasalen. Detta har</p>

				medför färre konflikter och mindre stress. <i>Framåt:</i> fortsatt arbete på samma sätt samt uppdatera och utöka bildstöd kontinuerligt.
Matro i matsalen	Eleverna önskar matro i matsalen	Införd 5-minuters matro i matsalen då inga samtal tillåts	Alla lärare, Fritidspedagoger	Det har bidragit till något förbättrad matro. Då ljudnivå är fortsatt hög återstår att fortsatt arbeta på en större ro i matsalen. <i>Framåt:</i> fortsatt 5-minuters matro samt se över matsalsmiljö.
Tydlig information gällande regler och rutiner	Oro och konflikter kan uppstå när regler eller information inte är tydliga.	Bildstödmarkerade lokaler. Schema med bildstöd på tavlan i alla klassrum. Används även till viss del utomhus, ex. vid aktivitetsboden.	Alla lärare, Fritidspedagoger	Ökad tydlighet <i>Framåt:</i> fortsatt inkludera bildstöd i elevers vardag.

Kartläggning av risker avseende kränkande behandling, trakasserier och diskriminering

Vasaskolans kartläggningsarbete

Kartläggning sker via observationer, trygghetsvandringar, samtal och enkäter. Både elever, personal och föräldrar är delaktiga.

- Trygghet och skoltrivsel är en rutinmässig punkt på arbetslagsträffar där personalens observationer och det eleverna tagit upp på klassråden gällande trygghet tas upp.
- Trygghetsenkät genomförs via Unikum i samband med utvecklingssamtal, höst och vår.
- Skolsköterskan genomför hälsosamtal med alla åk 1 elever där frågor om trivsel och trygghet tas upp.
- Trygghetsvandring med elevrådet som kartlägger platser där kränkningar förekommer. (Både trygghetsvandring och elevrådet har uteblivit under föregående läsår dels utifrån rådande pandemi och då under senare del av året saknades personal till trygghetsgruppen. Elevrådsarbetet startas upp under hösten 2021.)

- Summering av kritiska situationer på Vasaskolan.

Analys av kartläggningen

Utifrån Vasaskolans personalobservationer, trygghetsenkäter, sammanställning efter hälsosamtal och summering av kritiska situationer framkommer det att:

- eleverna upplever miljön bakom Lilla Vasa, trädgården och fotbollsplanen som otrygg då det ofta saknades vuxennärvaro där;
- kösituationer till matsalen eller förflyttningar mellan platserna kan leda till att konflikter uppstår. En del elever upplever att det blir otydligt och otryggt och behöver extra vuxenstöd vid förändring och övergångar;
- en del elever upplever otrygghet och konflikter kan uppstå när många elever ska samsas på en liten yta, exempelvis vid hängarna i kapprum, korridorer, även vid trappuppgången;
- elever som har sett eller varit utsatta för en kränkning har berättat det för en lärare som hanterat konflikten.

Vasaskolans analys av kartläggningen

Det finns fortsatt behov av tät och strukturerad vuxennärvaro där stöttning ges till elever vid övergångssituationer, och där vuxna fångar upp elevers behov vid kritiska sociala situationer. En fortsatt kommunikation mellan fritids- och skolpersonal är viktig samt att schemalagda rastvakter roterar på alla elevmiljöer. Även tiden före skoldagens början ska tryggas av vuxennärvaro både på skolgården och inne i skolan för de elever som fått lov att komma in före sin första lektion. All skolpersonal ska fortsatt aktivt hjälpa eleverna att hantera konflikter och kränkningar.

Aktiva åtgärder för att undvika kränkande behandling, trakasserier och diskriminering samt mål för arbetet

Vasaskolans mål 2021/2022

Mål	Mått (nuläge)	Mått (målvärde)	Åtgärder	Ansvariga	Resultat
Att elever ska uppleva all skolmiljö som trygg under sin skoldag.	En del elever upplever delar av skolgården som otrygg samt konflikter uppstår oftare på vissa utpekade platser (bakom Lilla Vasa, i trädgården och fotbollsplanen).	<i>Införs nästkommande läsår efter resultatmätning</i>	Ökad schemalagd vuxennärvaro på hela skolgården. Särskilt uppmärksammas platser som eleverna utpekat som otrygga. Rastvakter cirkulerar i alla	Rastvakter, Lärare, Fritidspersonal, Trygghetsgruppen, Rektor	

	<p>Det finns fortsatt behov av ökad vuxennärvaro vid övergångar in och ut från skolan, i korridorer och trapporna. Detta för att undvika oro och konfliktsituationer</p>		<p>elevers miljöer, även inne i skolans korridorer och vid toaletterna</p> <p>Dagliga styrda rastaktiviteter.</p> <p>Bokstund eller boktema på en lämplig plats på skolgården, förmiddagsrasten på torsdagar (på en av platserna som nämnts som otrygg).</p> <p>Tydliggörande av regler vilket görs av klasslärare regelbundet under läsåret.</p> <p>Fredagsrasten görs till en gemensam rast för endast åk. 1 och 2. Del av onsdagsrasten görs gemensam för alla årskurser. Elever från åk. 3 ansvarar för boden och utlåning.</p> <p>Tipspromenad en gång i månaden anordnas som en rastaktivitet av elever från åk. 3 under den gemensamma tiden på onsdagsrasten.</p> <p>Fritidspedagogerna följer vissa elever in och lärarna tar emot utanför klassrummen.</p>		
--	--	--	--	--	--

			<p>Tät kommunikation mellan skola och fritids genom sms-grupper och rastmöten där händelser och behov kommuniceras.</p> <p>Fortsatt arbete med bildstöd i olika elevmiljöer för ökad tydlighet.</p> <p>Fortsatt arbete med matro genom 5-minuters matro samt se över matsalsmiljö</p>		
<p>Att minska förekomsten av kränkande språkbruk bland eleverna</p>	<p>Behovet finns att pågående arbeta med kränkande ord i vardagen och vid konflikter</p>		<p>Temadagar</p> <p>Vänskapsträffar/ faddergrupper (när möjligt) med tema språk.</p> <p>Arbete med språket integrerat i ordinarie undervisning.</p> <p>Kränkningsanmälningar görs vid kränkande språkbruk mot elev eller personal.</p>	<p>All personal</p> <p>Trygghetsgruppen,</p> <p>Rektor</p>	

Tidsplan: Samtliga mål följs upp vid höstterminens och vårterminens slut.

Anmälningrutiner när misstänkt kränkning, trakasserier eller diskriminering skett

Anmälningsskyldigheten omfattar alla händelser som kan utgöra kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering. Det ska inte göras någon värdering av hur allvarlig händelsen är innan den anmäls till rektor och huvudman. Anmälan ska göras skyndsamt och görs i det digitala systemet för misstänkta kränkningar, trakasserier och diskriminering.

Skyldigheten att anmäla gäller inte bara om personalen får kännedom om att ett barn eller en elev upplever sig ha blivit utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering utan också om personalen själv uppmärksammar eller på annat sätt får kännedom om en händelse som kan utgöra kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering, antingen via barnet/eleven själv eller via vårdnadshavare.

Barnet/eleven samt vårdnadshavare kan informera vilken personal som helst på förskolan/skolan/fritidshemmet om att en misstänkt kränkning eller trakasserier skett då all personal har tillgång att göra anmälan.

Utredning av misstänkt kränkande behandling och diskriminering

I ärenden som rör händelser mellan barn/elever är det i första hand den personal som arbetar närmast barnet eller eleven som utreder det inträffade. I vissa verksamheter finns speciellt inriktade team t ex trygghetsteam, antimobbningsgrupper eller likabehandlingsgrupper som ansvarar för det operativa arbetet.

Alla inblandade informeras om att utredning påbörjats och vem som är ansvarig. Anteckningar ska göras i Prorenata i mallen "Utredning av misstänkt kränkning/diskriminering/ trakasserier" i alla ärenden.

När personal utsatt barn/elever för misstänkt kränkning och trakasserier är det rektor som genomför utredningen.

4. Ansvar och uppföljning

Ansvarsförhållanden

Utbildningsnämnden har det övergripande ansvaret för arbetsmiljön i verksamheten. Ansvaret för det systematiska arbetsmiljöarbetet har nämnden delegerat till utbildningschefen, som i sin tur har delegerat ansvaret till rektorer. I ansvaret ingår att barn och elever har en arbetsmiljö som är utvecklande och fri från kränkande behandling, trakasserier och diskriminering. Huvudmannens ansvar att utreda omständigheterna kring misstänkta kränkningar, trakasserier och diskriminering har nämnden delegerat till rektorer.

Ansvaret för att ta emot anmälningar har nämnden delegerat till verksamhetschefen för resursenheten.

Uppföljning

Utbildningsnämnden får en samlad bild av arbetet mot kränkande behandling, trakasserier och diskriminering genom:

- Att ta del av enheternas planer.
- En övergripande sammanfattning av anmälningar genomför varje läsår.
- Besök ute i verksamheterna som representanter för nämnden genomförs.

Utbildningsförvaltningen
Utbildningsförvaltningen
Telefon: 0142-850 00
E-post: utbildning@mjolby.se
Burensköldsvägen 11-13, 595 80 Mjölby

